

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 5.
Kiadóhivatal: Landesmann III. és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 20 korona. Félévre 10 korona;
Negyedévre 5 kor. Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések díja centiméterenkint 20 fillér

SZÓZAT

a város minden lakosához!

Habsburg Károly lemondott az osztrák császári koronáról és a századok óta családi hitbizományként kezelt Német-Ausztria csatlakozott a német köztársasághoz.

Ezzel nem csak az a közjogi kapcsolat szűnt meg, mely Magyarországot Ausztriához fűzte, hanem elenyészett, végképp megsemmisült az a törvényes alap is (1723: I. és II. t.-cz.), melyen a Habsburgház Magyarországon uralkodott.

Magyarország népe ura lett önmagának és Isten és világ előtt joga nyílt arra, hogy jövőendő boldogságának alapját maga vessen meg, az államformát, melyben sorsát intézni kívánja, maga határozza meg.

Ez az államforma mostantól kezdve nem lehet más, mint

köztársaság.

Erre tanít bennünket az idők intő szózata s a körülöttünk küzdő népek példája.

A sátoraljaújhelyi Nemzeti Tanács ezért tegnap, november 13-án tartott teljes üléséből arról értesítette a Magyar Nemzeti Tanácsot Budapesten, hogy szívesen, lélekkel kívánja, miként Magyarországot jövőendő államformája

köztársaság

legyen.

Éljen a magyar köztársaság!

Sátoraljaújhely, 1918. nov. 14.

A sátoraljaújhelyi
Nemzeti Tanács.

A magyar köztársaság.

— nov. 16.

(D.) A mai napon proklamálják Budapesten a köztársaságot és ha a magyar nép négyezred esztendő szenvedésére gondolunk vissza, amely a Habsburg ház uralmával okozati összefüggésben van, igazán őszinte örömmel kell üdvözölnünk ezt a napot, amely ma reánk

köszöntött. Minden nyomorúságunk, minden elmaradottságunk, létért való minden küzdelmünk annak a szövetségnek tulajdonítható, mely bennünket a dinasztival összekötötte.

Kétszer fosztotta meg a magyar trónjától uralkodóit: az ónodi országgyűlésen 1708-ban és Debreczenben 1849-ben; ez az országgyűlés is proklamálta a köztársaságot, — de a reánk következő végzetes események miatt sikertelenül: a mai proklamáció azonban már csak egy befejezett tényt szentesít, — a király és a nemzet teljes elválasztását. Nem mondjuk, hogy rokonszenv nélkül való volt az utolsó uralkodó, de a történelem nagy fordulata, a néplek hatalmas erupciója, az emberi jogok diadalmenete felfordította hatalmas császárok trónusát, amelyek a nagyörök idő számára látszottak építve lenni, mi módon állhatott volna meg az övé a népek életének zengő viharában, amikor annak talaja nem a népek megértő szeretete és bizalma volt?

Köztársaság! Mit jelent ez nekünk? Szabadulást egy nehéz lidérenyomástól, megbénított erők öntudatra ébredését, legyőzőrejei elnévelését, békes munkát, alkotást, fejlődést, kulturális nagyságot, dicsőséget a népek testvéri szövetségében.

Bár látnok meg mindent a mi halandó szemekkel; bár borús sejtések ne takarnak be a jelen lényét és a remény hajnalát. Bár éreznék és diadalmasnak mutatná magát a nép halhatatlan lelke, mikor a béke munkáihoz tért magyart észak s dél és kelet veszedelme fenyegeti. A történelem szellemi kezével vezet át Mohi Mohács, Nagymajtény és Világos mezein s míg gyászöngnyet fakaszt szeméinkből a multnak emlékeivel, biztató reményt ébreszt a jövőt illetőleg, mert nem lehet, hogy annyi szív hiába ontá vért s keservben annyi nőkebel szakadt meg a honért. Csak egy legyen erős megbennünk: megértése a nagy időnek, átérzése a nagy veszedelmek, összetartása millió és millió magyar léleknek, akkor majd lesz jövőnk, lesz nagy hivatásunk s az ezredévre rakodnak újabb századok, a béke, a munka, az alkotás, a dicsőség százada.

A nép, a szabadá lett nép ül majd diadal emberi jogaival, igazsággal, munkáival, erényeivel. Köztársaság jöjj biztató fényvel, nagy ígéretekkel, édes reményekkel, vigasztalással a jelennek borús napjain!

Az új lakásrendelet.

Bármely lakás elrekvírálható.

— nov. 16.

A kormány a lakáskérdés megoldását Garbai Sándorra bízta, akit már kineveztek az Országos Lakásépítési Tanács elnökévé. Garbai az új lakások építési nehézségeinek (a datában a meglévő lakásoknak a szükséghez mérten való elosztását) tartja kiváncsotnak és az a rendelet, melyet a kormány e tárgyban egy-két napon belül ki fog bocsátani, a lakáshivatalnak teljhatalmu rendelkezési jogot ad minden lakás felett.

Az új rendelet dr. Pongrácz Jenő ügyvéd előterjesztése alapján készült és már letárgyalta a minisztertanácsban is. Kimondja, hogy elrekvírálható minden lakás vagy egyéb helyiség, melyet a lakáshivatal erekvírálódnak tart.

Megszünteti az új rendelet a régi rendnek azt a fonákságát, hogy nem a hadbavonulat támogatta, hanem az itthonmaradottakat védte meg a hadbavonultakkal szemben. A hadbavonultak létszámára adták a bérletbe lakásokat s most, hogy hazatérnek, nem tudják visszakapni, mert az eddigi igazságügyi-miniszeri rendelet szerint a felmondás csak akkor engedhető meg, ha a felmondó gondoskodik róla, hogy az albérlő más lakást kapjon. De még ez esetben is most csak május 1-ére történhetik meg a felmondás. Az új rendelet szerint a lakáshivatal minden felbérezés kizárásával egyedül a méltányosság alapján fogja eldönteni, hogy a hadbavonulat vagy az itthonmaradt albérlőt illeti a lakás, esetleg elosztja azt kettőjük között.

Az eddigi rekvírálási módszer hibái közismertek. Ezor gátja volt a lakásrekvírálásnak, amely hónapokig tartó eljárást igényelt.

Ugy tervezik, hogy a lakbérleti bizottságokat, amelyek a lakáshivatali ítélet fellebbezési fórumát alkották, egészen eltörlik. A lakáshivatal lesz az egyetlen, első és végső fórum a rekvírálás kérdésében. Az ott megalkotandó lakáshivatali tanácsnak döntése végörvényes.

Az új rendelet eltöri a régiek azt az intézkedését, amely szerint megürülő lakás kiadása felett a bázistulajdonos 14 napig szabadon rendelkezett. Ez igen gyakran várt visszavételnek forrásává és szabad utat engedett a telépési üzleteknek. Ennek fontos módosítás körül történik, hogy ha a bérlő szerződése lejárt és elmulasztotta a meghosszabbításra való igényt bejelenteni, ne keljen kiköztöznie. A jövőben az ily szerződést meghosszabbítottak kell tekinteni

kivéve, ha a bérlő ennek ellenkezőjét kifejezetten nem kívánja.

A lakásrekvírálás eszentul két-három hónapnál nem fog tovább tartani. A lakáshivatali határozatot rögtön karhatalommal is foganatosítani lehet.

A lakásrekvírálás eszentul teljesen ingyenes lesz. Az új rendelet a kibocsátáskor azonnal életbélép és a tényleges szükséghez képest rendelkezni fognak az irodalakások a nagylakások luxusosobái és az üresen álló magánpaloták felhasználása iránt is.

Még mindig rengeteg áru van elrejtve

Kutató bizottságot kell alakítani.

— nov. 16.

Jön elő az oduból a drága, elrejtett és irtozatosan nélkülözhető sok mindeuféle. Egyik pesti lapban egy divatáros hirdetményt tesz közzé, amelyben felhívja a közönséget, hogy — mivel véletlenül nagyobb mennyiségű és lezártított áru selyemhez jutott — jutányos áron szolgálja ki mélyen tisztelt vevőit. Természetesen a mélyen tisztelt vevő köszöni a tiszteletet, de nem vesz a jutányos selyemből, mert tudja, hogy megijedt a boltos bácsi és lesz az a selyem még jutányosabb is, ha pár nap, vagy hét után kinyílik a behozatali osztorója, vagy az árviszsgáló bizottság a Nemzeti Tanács utasítására néha napján betekint a boltokba és raktárakba.

Az utóbbi napokban már az itteni kirakatokban is látunk olyan árukat, amelyeknek két három év óta hira hamva sem volt. Ezek közzé tartozik egy egészen szerény és könnyen nélkülözhető portéka a — szalag, közönséges nyelven pántlika. Nagy óvatossággal bujt elő rejtekből s ma már ott díszleg a kirakatokban, tanubizonyosságként az idők megváltozásának s a béke közeledésének. Amennyiben pedig az előbújas csak nehezen történnek, úgy akkor kinélet nélkül kell az arra hivatottaknak eljárniok, majd találatlan listet sőt szirt is, mert ezzel a két cikkel tiszták a legborzasztóbb ussorát s ebből következtethetjük, hogy vannak még ezekből elrejtett készletek.

A kutatást haladéktalanul meg kell kezdeni, mert ruhára és élelemre igen nagy szükség van. Helyes dollog lenne, ha a Nemzeti Tanács saját kebelében megalakítaná a kutató bizottságot is, napfényre kerüljön mindenféle elrejtett dolog. Nem szabad senkit sem kímélni. Aki nem kímélte honfitársait, azt ne kímélje a hatóság sem! Azt hisszük, találatunk annyi elrejtett árut, amely nagyrészen fedséni a szükségleteket, ne késsenek tehát, hanem járjanak el gyorsan és átponan. mert nagy az inség, amelynek eltüntetésére, vagy csökkentésére törekednie kell mindenkinek, aki erre hivatva van.

Néhány megjegyzés a Nemzeti Tanács adományokat kérő felhívásához

— nov. 16.

A sátoraljai helyi nemzeti tanács komoly felhívást intézett már másod ízben a város közönségéhez, amely felhívásban adományokat kért, a helyzet komolyságának megfelelő pénzádományokat, a nemzetfőrség fenntartásának céljaira.

A város polgársága — tisztelet a kivételnek — bünső könnyelműséggel alighogy vagy egyáltalában nem reagált a felhívásokra. Ezek a lelkiismeretlen sokak ugyanis még mindig azt hiszik, hogy a világháború amolyan fergetegbe dúl, az a világháború amelynek ők csak is előnyeit ismerik. Ezek a sokak azt hiszik, hogy az a több gyermeakes családapa pusztán csak kedvtelésből azért teljesít örszolgálatot, hogy a vagyonokat gyűjtő "polgártársak" testi és vagyoni épisége megóvassék.

Rátennt fordult az idő kereké. Az egész ország egy nagy számonkérő szék, ahol elbírálás alá veszik számonkérők, hogy amikor mindenkinél a f. d. élezen kell lennie egy viselkedett-e mindenki, ahogy kötelessége lett volna. A számonkérő szék ítéletei súlyosak lesznek. A kötelességteljesítés parányát s m bírők, kiközösítették a jövendő Magyar ország beöltözés társadalmából és mint modern Julások szégyen bályeggekkel a homiookukon az új Magyarország számkivételjei lesznek.

Ezekkel a kemény szavakkal kötelességünk kísérni a Nemzeti Tanács adományokat kérő felhívását, különösen ma, amikor — minden hálaért, elismerésért, köszönetünk vitéz nemzetőreinknek — utána vagyunk egy vérszenes kísérő ukrán fosztogatásnak. A péntek délutáni riadórom reméljük buzditó mementó lesz és megnyitják azok is duzzadt erszényüket, akik eddig csak kórus alaminznát szántak a legkomolyabb, legsürgősebb feladatnak. Mi különös ügybuzgalommal vizsgáljuk az adakozók névsorát s az adományok nagyságát. Kíméletlen erővel fogunk lesújtani azokra, nyilvános megszégyenítéssel, akiknél ma 300—400 korona számol, de akik nem restelték különböző konjunkturális hasznok szeszereit bezsebelni.

Akiknek ez az üzenet szó, ne várják, hogy hatásosabb eszközökhöz legyen kénytelen nyúlni, hanem sürgősen, azonnal szolgáltatssák be minden nélkülözhető pénzüket, a mellyel a tanács védi és oltalmazza életüket és vagyonukat.

Hivatalszolgát kerestek.

Fizetés megjegyzés szerint. Ajánlkozók jelentkezzenek az államépítészeti hivatalban a vármegyeházán.

HIREK.

— Nem szabad a hadifoglyokat elbocsátani. A hadügyminiszter rendelkezést intézett az alispánhoz és közli, hogy a hadifoglyok további utasításig munkahelyeiket nem hagyhatják el. Pár napon belül ugyanis az összes hadifoglyoknak hazaszállításra megtörténik az intézkedés.

— Postások az igazgató ellen. Mint értesülünk, a kassai postástanács bizalmiférfiai távirati uton kérelmeztek a kereskedelmi miniszteről Semsey Mihály postá- és táviratigazgató eltávolítását.

— Vasúti szerencsétlenség Homonna mellett. Koskóoz és Homonna közt 12-én hajnalban vasúti szerencsétlenség történt. Az 1631-es katonavonatot az azt követő 1633 számú szerelvényvonatot utólrta. A katonavonatot két utolsó és a szerelvényvonat üres 7 kocsija kifordult és összetört. A feborult kocsiok mind a két sínpárt elzárták. Két katonna súlyosan megsebesült. A pályát még a tegnap nap folyamán helyreállították.

— A hazatérő katonák orvosi vizsgálata. A hadügyminiszter táviratilag utasította a hatóságokat, intézkedjék sürgősen, hogy minden egyes hazatérő katonna jelentkezék a községi előjáróságnál orvosi vizsgálat végett. A községi előjáróság szigoruan gondoskodjék arról, hogy az illető névfegyverek mellett orvos vizsgálja meg és a kolera, kiütéses tifusz és hólyagos himó eseteket táviratban jelentsek a hadügyminiszternek. Tüdővész és nemü betegség esetén a vonatkozó rendeletekben foglalt intézkedések szigoruan foganatosítandók. A katonna fizetését meg kell vizsgálni, hogy az orvosi vizsgálat saját családjuk és embertársaik egészségének megóvása érdekében történtik.

— Megszűnt az állatforgalmi korlátozás. Buzs Baraa földművelésügyi miniszter a szarvasmarha, juh és kecskeszállományokat, amelyek beiföldre szólnak, feloldotta a szállítási igazolvány könyvszere alól. Kü földre azonban ezenti is csak az Állat és Takarmányforgalmi által kiadott igazolvánnyal lehet szállítani állatot.

— Újra megkezdik az olcsó hus akcióit. Ismeretes, hogy a régi rezsim alatt dr. Nagy Ferenc, akkor még közéleti-mezési államtitkár kezdeményezte az olcsó hus akcióit, amelyet károsnyes pénzügyi okokból a kormány nem sokkal megindulása után beszüntetett. Ugy értesülünk, hogy a közéleti-mezési miniszter az olcsó hus akcióit újra megindítja, még pedig az eddiginél jóval szélesebb körök között. A kormány erre a célra 30 millió koronát boosát rendelkezésére. A hadiségóyes családok hetenkint egyszer ingyen fognak húst kapni, a többi népsoport pedig a piaci áraknál jóval alacsonyabb áron.

— Ne adjunk fegyvert a gyermekek kezébe. Pantak délután, amikor az atvonuló ukrán katonáktól való félelem járta át a várost a nagy zür zavarban egész báran mondhatjuk kevés kivétellel mindenki elvesztette

a fejét. Ideges kapkodás indult meg fegyverek után, mindenki a gimnáziumba rohant, hogy az ott leserkázott fegyver és municióból kapjon. Fjatalkoruak, nem küőben kevésbbé megbizható egyének jutottak fegyverhez, akik, kíváncsian vártaak most, hogy a zaj elűlt, vajon vissza szolgáltatják-e a fegyvereket. Abból, hogy a fegyverekre érdektelen egyének jutnak fegyverekhez, még veszedelem is támadhat. Ezt elkerülendő, célirányosnak gondoljuk a felesleges fegyvereket megfelelő municióval kizárólagosan megbizható embereknek kiadói már előzőesen, még a fenyegető veszély előtt. Ezek az önkéntes fegyveresek, mint a vesgyárak esetleg veszély esetén riadójellet voltának összehívva és az őrsereg parancsnokának rendelkezésére bocsátva. Megbizható ember kezében kettős súlya van a fegyvernek.

Felolós szerkesztő: Landesmann Miksa, Szerkesztő: György Lajos.

Ipari képzést

kívánó rokkantak jelentkezzenek az Országos Hadigondozó Hivatal sátoraljai helyi intézetében.

Levágott

orth. kóser liba kedden és csütörtökön kilónként 30 koronájával kapható.

Libaszir 1a. á 80 K.

. 11a. á 70 K.

Libabőr hajjal 55 K.

Megrendelések előre bejelentendők
Schiffmann Ferencz
Fő-utca 26.

Viszketeg

és mindennemű bőrbaj, ugymint rüh, sümör, fekély, daganat és sebek gyógyítására a legbiztosabb és leggyorsabban ható szer a

Boróka kenőcs.

Nem piszkít és teljesen szagtalan. Ma már minden házban nélkülözhetetlen. Kis tégely 3 kor. Nagy tégely 5 kor. Oszládi tégely 9 kor. Hozzávaló BORÓKA-SZAPPAN 5 korona.

Árcbőre szép lesz,

fiatalos, úde bájtt kölesönib, minden arctisztítátságot, szepőt, májfoltot, orrvörösséget nyomtalanul elmulaszt az

„Aranyvirág-krém“

Próbátégely 5 kor., nagy tégely 10 kor. Hozzávaló szappan 5 kor. 80 f. „Aranyvirág-puder“ fehér, rózsás és króm színben 5 korona.

Készíti: GERŐ SANDOR gyógyszerész Nagyköros. — Sátoraljai helyen kapható: Ehlert Gyula, Galambos Béla, Kádár Gyula gyógyszerésztáiban és Hrabecy Kálmán droguetiájában.

Vidékre gyors és pontos kiszolgálás.

„FOTÓ“

FENYKÉPÉSZETI SZAKÜZLET BUDAPEST RAKÓZI-UT 80. NAGYBAN — KICSINYBEN.

Sátoraljai hely város cipőhivatalától.

ad. 11009/918. szám.

Hirdetmény.

Értesítjük a város és járás közönségét, hogy jelenleg következő cipők állanak rendelkezésünkre:

gyermek fél és szandál	20—31 ig
„ egész cipő	24—31 „
női fél bőrcipők	35 szám
„ „ vászoncipők	35—42 ig
női csizma	37—39 „
férfi fél cipő	44—46 „
férfi egész cipő (bakancs)	43—46 „
férfi csizma, bőr és posztó szárral	40—46 „

Egyben értesítjük a város közönségét, hogy megfelelő mennyiségű cipő és bőr sürgős leszállítása iránt a népjóléti miniszter utján intézkedtünk.

Értesítjük továbbá a város közönségét, hogy új cipőre utalványt, hetenkint kedden és szerdán, javításra utalványt pedig minden héten pénteki napon szolgáltatott ki a cipőhivatal.

Hivatalos óra: **8 órától 1 óráig.**

Sátoraljai hely, 1918. november 12.

Cipőhivatal.

CLUBSPÉCIALITÉ CIGARETTAPAPIR ÉS HÜVELY FELÜLMULHATATLAN MODIANO

IGYÁZZUNK A VÉDJEGYRE

U. S. Modiano